

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 30. septembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 114.

Dr. Fran Windischer:

Denarni trg in gospodarstvo.

Denarni trg je pretrpel od jeseni lanskega leta kar presenetljive izpremembe. Od skoro nenasitnih zahtev po denarju, od draginje denarja, nenačrtno trde za prilike mirne dobe na velikem zapadu in osobito v Ameriki, je namah in skoro kar skokoma prišlo do splahnitve ogromnega popraševanja po denarju v zvezi z naglim padanjem obrestne mere. Skrb za zagotovitev potrebnih denarnih množin se je v kratkih mesecih prevrgla v zadrego za nalaganje mogočnih razpoložnih. Razpad do viška nagnanih spekulacij in obvez na velikih zapadnih in zlasti ameriških tržiščih kot posledica vsestranskega osipanja industrijalne in trgovinske konjunktore je sprostila v neverjetno kratki dobi preobilne denarne množine, ki so se začele, prizadete po isti usodi, zbirati na evropskih tržiščih, pa je preobilica razvezanega denarja s tako silo obremenila tudi evropsko denarno kupčijo, da so si v hitrih presledkih sledile znižbe obrestne mere emisijskih bank ter po kratki dobi obtičale na tako znižani izmeri, kakor dolga leta ni bila več običajna. Spomlad je eskontna mera segla v Franciji, Newyorku in Švici kar na 2½%. Zbog posebnih prilik v naši zemlji pri nas že leta nismo vajeni bili na izpremembe eskontne mere pri Narodni banki, marveč je ostala neizpremenjena na 6% tudi ob času, ko je bila obrestna mera v najbogatejših in kapitalno korenjaških zemljah do 30% višja. Ali v očigled tako mogočnim stresljajem na svetovnem denarnem trgu je tudi Narodna banka premenila svoje stališče in znižala obrestno mero na 5½%, želeč pri tem kolikortoliko vplivati na to, da dosežemo tudi pri nas milejšo obrestno mero v denarnih kupčijah. Prizadevanje v tej smeri je bilo opazati v naši prestolnici tudi na ta način, da so merodajna važna denarna vrela pod vplivom državne volje dala gospodarstvu na razpolago dokaj znatna sredstva po nizki obrestni meri. Opombe je potrebno, da je pri nas, kakor smo sicer po kapitalu siromašni in je na našem kapitalnem trgu trajno dokaj tesnosti, ipak naš denarni trg celo ob najnapetijem položaju velikega svetovnega trga ostajal v precej normalnih mejah, pa ni bilo pri nas tistega sunkovitega sikanja na obrestne grebene kakor v zapadnih državah. Oddod pojasnilo, zakaj pri nas od zime na spomlad ni bilo tistih hudih stresljajev na denarnem trgu, ki jih je povzročil mahoviti prehod iz grehena v dolino v zapadnih evropskih državah in v Ameriki. Tudi tistih krčevitih zadržev za denar ob času do viška razgibane gospodarske konjunktore pri nas, kjer se konjunktura vsled priprostejših in manjših prilik izražava milejše tako v ekstremih na dobro kakor na slabo, nismo preživeli in pretrpeli. Predrugačitev gospodarskega položaja v tako velikem obsegu, kakor se je izvršil tekom pičlega leta, pa povzročil v mogočno razvitih državah strašne skrbi vsled brezposelnosti, padajočih cen, oslabelega prometa in usehle kupovalne sile seveda tudi pri nas ne more ostati brez zlih in neugodnih posledic, ali je v celoti vzeto, položaj

pri nas ipak relativno ugodnejši in na vsak način tak, da ne vzbuja skrbi in groze pred osnovnimi stresljaji. Izven Francije in te ali one nordijske zemlje je ob tem času jedva drugod boljše nego pri nas. Mnogo pripomore k tej okolnosti dejstvo, da ni v naši domovini nakopičenih in nagnetenih po velikih mestih kot tvorih zase in brez živega stika s poljedelstvom takih množin prebivalstva na tesnem ozemlju kakor na velikem zapadu, pa je tudi pritok v mesta ipak še znosen in umerjen mnogo tudi zategadelj, ker je obrtnost ipak z malimi izjemami precej zadovoljivo nasejana in naseljena v dokajšnjih razdaljah po posameznih okrajih. Resnico besedi, da je izdelovati težje kakor prodajati, seveda trpko dovolj čutimo tudi pri nas, pa je osobito bridko dejstvo, da

so iz različnih razlogov občutno padle cene glavnih pridelkov kmetijskih ne samo zaradi narasle produkcije in večletnih ugodnih letin, marveč tudi zategadelj, ker je nastopila velika izprememba v načinu prehrane v širokih krogih meščanskega in delavskega prebivalstva. Poraba kruha in tudi kvasa pada. Tej okolnosti se bo treba prilagoditi tudi v krajih, kjer se morejo kmetijski pridelki brez trpke skrbi za transport na daljavo kar neposredno prodajati bližnjim konsumentom. Ne more biti dvoma, da je obrtnost in kupčija za naše kraje velike važnosti, ker prinaša prepotrebno dopolnilo in dovršilo prebivalstvu, osveži in poživlji ves promet v svojem privlačnem ozemlju ter ustvarja zložne prilike za prodajo kmetijskih pridelkov.

Aktualna prometna vprašanja.

Potrebe stalnega stika gospodarskih krogov z železniško upravo. — Delo posvetovalnega odbora. — Sodelovanje zbornice v tarifni politiki.

(Iz poročila zborničnega tajnika g. Ivana Mohoriča na plenarni seji Zbornice za TOI v Ljubljani, dne 25. septembra 1930.)

Važno je, da se je železniška uprava končno vendarle odločila, da tudi pri oblastnih direktorijah oživotvori stik in omogoči tesnejše sodelovanje med gospodarskimi krogi in tukajšnjo oblastno direkcijo. Tako je bil po dolgem odlaganju 19. maja t. l. sklican k prvi seji posvetovalni odbor, v katerem sodeluje tudi šest zastopnikov naše zbornice. Že prvi sestanek je pokazal, kako potrebno in obojestransko koristno je skupno razpravljanje perečih prometnih vprašanj.

Zastopniki zbornice so takoj na prvi seji iznesli niz predlogov za izboljšanje potniškega prometa, dopolnitev voznega reda, pospeševanje tujkega in turističnega prometa, predložili železniški upravi nepovoljno dejstvo raznih komercialnih odredb in tarifarnih ukrepov ter opozorili na mnoge nujne potrebe gospodarstva in blagovnega prometa. Zavzeli so se posebno za modernizacijo potniškega prometa z uvedbo motornih vozil, ki so subotički direkciji že skoro dve leti v uporabi in so se praktično zelo dobro obnesli.

Po izjavah, ki smo jih prejeli pozneje na prometnih konferencah v Beogradu, izgleda, da je v tem oziru v prihodnjem letu pričakovati definitivno rešitev. Naročenih je 56 motornih vozil, od katerih bo primeren del prepuščen tudi ljubljanskemu ravnateljstvu, da prične z njihovi obratovanji. Na ta način bo mogoče vozni red za turistične kraje posebno pa v bližnji okolici Ljubljane, Maribora in Celja neprimerno bolj prilagoditi splošnim potrebam prebivalstva in interesom turizma, kakor je to dopuščal dosednji parni obrat.

Žal se je vršila dosedaj samo ta prva in edina seja posvetovalnega odbora. Želeli bi bilo, da se vsaj v bodoče vršijo te seje bolj pogosto, kakor to zahteva nbroj perečih prometnih vprašanj, ki se vedno na novo pojavljajo.

Druga morda še važnejša naloga pripada zbornici pri sodelovanju v železniško-tarifni politiki. Železniška uprava se je letošnje poletje odločila, da izvrši revizijo vseh železniških tarif in je poverila tarifnemu odboru, v katerem se nahajajo predstavniki zbornice, nalogo, da razpravlja o smernicah in o načelih, na podlagi katerih naj bi se revizija izvedla. Odboru je torej poverjena težka in dalekosežna naloga, katere rešitev bo zahtevala najmanj leto dni intenzivnih študij in proučevanja, če pomislimo, da sama železniška uprava že nad dve leti proučava vprašanje reforme blagovne klasifikacije.

Tarifni odbor je dosedaj polagal prevestveno važnost na izpolnitev našega tarifnega sistema in dejstvoval na to, da bi se obstoječe tarife olajšale in ugodnosti čim enakomerneje porazdelile na vse panoge gospodarstva in da bi se tarifna politika skušala v čim večjem obsegu približati in prilagoditi izpreminjajočim se poslovnim in konkurenčnim odnošajem. To je bilo tembolj potrebno, ker naš sedanji tarifni sistem

IZPREMEMBA NA VLADI.

Nj. Vel. kralj je sprejel demisijo, katero je iz zdravstvenih razlogov podal minister za šume in rudnike g. dr. Anton Korošec. Na njegovo mesto je bil za ministra za šume in rudnike imenovan ban Dravske banovine g. ing. Dušan Serbec. Vršitev dolžnosti bana Dravske banovine je poverjena dosedanjemu podbanu g. dr. Otmariju Pirkmajerju.

* * *

VEČERNI KOMERCIJALNI TEČAJI NA TRGOVSKI AKADEMII.

Počelkom oktobra t. l. se otvorijo večerni komercialni tečaji. Predavanja se bodo vršila vsak dan (izvzemši sobote, ki bo rezervirana za strojeписje) od 7. do tričetrt na 9. uro zvečer. Predavajo profesorji Trgovske akademije. Tečaj obsega: 1. knjigovodstvo, 2. trgovinstvo v praktično uporabljeni zvezi s trg., obrtnim menič., in slečajnim pravom, 3. slov. trgovska korespondenca, 4. slov. ali nemška stenografija (po prosti izbi), 5. nemški ali italijanski jezik (s posebnim ozirom na trgovske potrebe in trg. korespondenco), 6. strojeписje (na željo).

Vpisovanje se vrši na Trgovski akademiji (Aškerčeva ul. 9-II, levo) v predstobi ravnateljske pisarne ob uradnih urah. — Vodstvo.

* * *

TRGOVSKA INFORMACIJSKA SLUŽBA.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je izdajal doslej dve glasili: Glasnik in Trgovalski Billén, ki bosta izhajali odslej naprej tudi v francoščini, nemščini in angleščini. Sedaj bo zavod izdajal še mesečnik »Trgovska informacijska služba«, kojega prva številka, namenjena Rumuniji, bo izšla 1. novembra. Naslednje številke bodo obravnavale vselej po eno deželo.

* * *

ZAKON O PROMETU Z MOTORNI MI VOZILI.

Osnutek tega zakona je bil 26. sept. predložen min. predsedniku v odobrenje. Namen zakona je ureditev prometa z motornimi vozili (avtomobili, avtobusi, motornimi kolesi). Prepreči naj se na drugi strani oškodovanje železniškega prometa po motornih vozilih. Nezadostno z železnicami oskrbljeni okraj naj dobijo dober avtobusni promet. Primorje in drugi okraj tujkega prometa naj se z živahnimi avtobusnim prometom še bolj odprejo dotoku tujcev.

DRUGI TIR ZIDANI MOST—ZAGREB.

V prometnem ministrstvu se vršijo priprave za skorajšnjo izgradbo drugega tira na 80 km dolgi progi Zidani most—Zagreb. Inozemske finančne skupine so stavile ponudbe za to gradbo in so izrekle tudi svojo pripravljenost za finansiranje. Ministrstvo bo na podlagi podrobnih načrtov, ki jih izdeluje ljubljanska direkcija, sestavilo elaborate, ki bodo predloženi udeležnim tvrdkam v svrhu sestave končnoveljavnih ponudb. Potrebne razlase šilve sveta so že izvedene. Stroški gradbe novega tira so proračunjeni na ca. 120 milijonov Din. Hkrati z gradbo drugega tira bodo popravili tudi v poštev prihajajoče žel. postaje oziroma jih bodo rekonstruirali. Da je drugi tir na tej važni progi, delu spajalne žile Ljubljana—Zagreb—Beograd, prepotreben, o tem pisati in razpravljati je odveč.

* * *

KDO MORE NABAVLJATI STROJE I.T.D. NA RAČUN REPARACIJ?

Na razna vprašanja, ki ji dohajajo v tem pogledu, je Centrala industrijskih korporacij v Beogradu v nekem konkretnem primeru odgovorila sledeče: Na račun reparacij morejo nabavljati stroje i.t.d. samo one osebe, ki so v vojni ob vojnih operacijah utrpela škodo in imajo o tem v rokah odločbe. Odločbe so mogle dobiti samo oškodovane osebe na področju bivše kraljevine Srbije. Naknadno se je priznala pravica na reparacije tudi za posamezne kraje ob Drini in v Sremu, katerim je srbska vojska s svojimi vojnimi operacijami povzročila škodo. Izdajanje odločb je bilo podaljšano in zaključeno koncem leta 1928. V vseh ostalih krajih naše države ni nihče dobil odločbe o vojni škodi, torej tudi nihče iz Slovenije. Vsi vojni oškodovanci še niso izrabili svoje pravice, katere imajo na podlagi izdanih odločb. V prečanskih krajih so se okoristile posamezne osebe z naročili na račun reparacij, toda samo na ta način, da so odkupile odločbe od onih oseb v Srbiji, ki so te pravice prodale, vendar pa se mora tudi v tem primeru naročati blago samo na ime dejansko oškodovane osebe.

* * *

IZVOZ KROMPIRJA IZ JUGOSLAVIJE.

Jugoslovansko poslaništvo na Dunaju sporoča, da je bila Jugoslavija sprejeta v uradni seznam onih držav, kojih krompir nima raka. Avstrijska vlada je navedla avstr. carinskiim uradom kraje in organe jugoslovanskih kmetijskih vzorčnih in kontrolnih šlacij, ki smejo izdajati zdravstvena spričevala za izvozne namene.

tudi po unifikaciji železniških tarif, ki je bila izvršena leta 1925, ne predstavlja še one gradbe, ki bi bila s stališča jugoslovanske privrede kot celine potrebna. Skušal se je torej v praksi čim bolj približati temu cilju s svojimi predlogi, ki so bili plod dolgotrajnih razprav in temeljitega proučevanja.

Toda vse delo tarifnega odbora je bilo dosedaj zelo oteženo s tem, da je železniška uprava za vsako predlagano tarifno olajšavo zahtevala kompenzacijo v tej obliki, da bi se za kak drug predmet iste ali sorodne skupine tarifa povečala in tako kril izpad, s katerim je treba računati, če se predlagana olajšava odobri. Poleg tega je železniška uprava posebno v prejšnjih letih, sklicujoč se na proračunske primanjkljaje ministrstva saobračaja, prihajala vedno s predlogi za povišanje železniških tarif, češ, da so vozarinski stavki ugodnostnih tarif za sirovine in za sirovine in za pogonska sredstva št. 26 do 29 izpod železniške režije in da jih je treba vsled tega brezpogojno povečati.

Zato je tarifni odbor skoncentriral vse svoje delo in pažnjo na to, da se nameravana povišanja blagovnih tarif izvedejo na tak način, da bi se breme povišanja sorazmerno porazdelilo na čim večje število predmetov in vrst blaga, da bi bila obremenitev sirovinskih predmetov zposrejšja in njene posledice za splošno gospodarstvo manj neugodne in lažje znosne. V tem delu je tarifni odbor dosegel glede lanskoletnega povišanja tarif znatne uspehe. Obenem se mu je v podrobnih akcijah posrečilo, da je dosegel revizijo in omiljenje novih preostrih tarifnih predpisov in za važnejše vrste industrij tudi vidne olajšave.

Ko se od lanske spomladi do letošnjega poletja tarifni odbor ni več sestal, je železniška uprava izvedla, brez zaslisanja gospodarskih zbornic, dalekosežno a obenem zelo enostransko tarifno reformo, ter je za sirovinske predmete, ki predstavljajo shoro dve tretjini celokupne železniške tonaže, prvotno začasno v obliki 20% sezonskega povišanja lanskega septembra dvignila tarife ter letos spomladi namesto, da to sezonsko povišanje ukine, perpetuirala to reformo s tem, da je uvedla za te predmete nove bareme v isti višini.

Zbornica je v dokumentirani spomenici predložila železniški upravi pogrešnost njenega ukrepa in vsak mesec ponovno v zmislu sklepov plenarnih sej urgirala ukinitve tega povišanja. Prvotno se je namreč trdilo, da je to povišanje izdano iz prometnih razlogov. Poznejši odgovori železniške uprave pa so se glasili, da se iz finančnih razlogov ne more ustreči zahtevam zbornice. In pri tem je ostalo.

Med tem časom pa so se pojavili od vseh strani še drugi kvarni vplivi za gospodarsko delo na zborničnem področju, kateremu je bilo treba doskočiti s tarifnopolitičnimi ukrepi. Začel je rapidno naraščati uvoz inozemskega premoga, dočim je produkcija v naših premogovnikih padla v prvih osmih mesecih letošnjega leta napram lanskemu letu za 335.690 ton ali 27% in je bilo odpuščenih 2.115 delavcev, odnosno 25% lanskega staleža. Pojačala se je tudi inozemska konkurenca v naši železarski industriji. Nastala je, kakor ste čuli iz predsedniškega poročila, izredna stagnacija na lesnem trgu, ki je imela deloma tudi svoj vzrok v tarifni politiki sosednih držav. Treba je bilo torej iskati odpomoči v vseh smereh in tudi skušati olajšati breme vozarine potom znižanja železniških tarif.

Zbornica si je mnogo prizadevala, da pride do ponovnega sklicanja tarifnega odbora ter je končno uspela, da je bil meseca avgusta sklican. Tarifni odbor je v preobliči vprašanj, ki so, vsa enako pereča, čakala na rešitev, moral omejiti svoje delo v prvi vrsti na obravnavanje nujnih ukrepov za jesensko izvozno sezono.

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

Svečana otvoritev gremijalne trgovske šole v Ljubljani.

V ponedeljek, dne 29. t. m. se je svečano otvorila gremijalna trgovska šola v novih prostorih »Trgovskega doma«. Vajenci in vajenke so bili zbrani v veliki dvorani ter pričakovali oficijelne zastopnike gospodarskih organizacij in ostalih oblasti. Po njihovem prihodu je navzoče pozdravil predsednik društva »Trgovski dom« g. Ivan Jelačin st., ki je izvajal:

»Kot predsedniku društva »Trgovski dom« mi je prav prijetna dolžnost, da vas v še medocela dograjenem domu ljubljanskega trgovstva najprizrečneje pozdravljam. Otvarjamo danes delno stavbo doma, ki je namenjen našemu trgovskemu naraščanju kot vzgojevalni zavod na polju strokovne izobrazbe. Z združenimi močmi in stanovsko zavednostjo ter zaupajoč v bodočnost svojih sil je ljubljansko trgovstvo v stremljenju po napredku pomaglo, da je danes gremijalna šola dograjena. Želim, da bi naš naraščaj v novi šoli procvital do najvišje dosegljive strokovne izobrazbe. Naj bo današnji dan zapisan v zgodovini ljubljanskega trgovstva z zlatimi črkami v trajen spomin složnega dela in truda.« Obrnjen proti načelniku ljubljanskega gremija g. Gregorcu je nadaljeval:

»Kot načelniku Gremija trgovcev vam izročam poslopje gremijalne trgovske šole v vaše varstvo s prošnjo, da jo od danes naprej upravljate v duhu napredka, medsebojne ljubezni in stanovske zavednosti. Želim vam in ostalim funkcionarjem gremija in šolskega odbora, kakor tudi učiteljskemu zboru obilo uspehov v čast in ponos vsem onim, ki ljubijo trgovski stan.«

Načelnik Gremija g. Gregorc se je za nagovor zahvalil g. Jelačinu st. in pozdravil zastopnika banske uprave, načelnika oddelka za trgovino in industrijo g. dr. Marna, inšpektorja strokovnega šolstva dr. v. banovine g. dr. Presla, zastopnika mesta mag. dir. dr. Zarnika, predsednika trg. društva »Merkur« in generalnega tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Frana Windischerja, predsednika Zveze trgovskih gremijev za dravsko banovino in načelnika šolskega odbora gremijalne trgovske šole g. Kavčiča, načelnika in podnačelnika gremija trgovcev za ljubljansko okolico g. Šporna in Jeločnika, zastopnika Zveze obrt. zadrug predsednika gosp. Rebeka, starega boreca obrtnikov g. Franchettija, Krapeža in Kramariča, zastopnika društva trgov. potnikov g. Kreka, zastopnika pomočniškega zbora g. nač. g. Kovača in g. Melicarija, končno še ustvaritelja palače »Trgovski dom« arh. g. Vladimira Subica in graditelja mestnega stavbenika g. Miroslava Zupana.

Po pozdravih je nadaljeval:

»Današnja otvoritev gremijalne trgovske šole bo trajno zapisana v analih gremijalnega delovanja na polju izobrazbe in napredka našega naraščaja. Nov šola naj izpričuje samozaveš, stanovsko zavednost in krepko voljo ljubljanskega trgovstva za povzdigo in napredek trgovskega podmladka. Skoro bo poteklo 50 let, odkar je izročila trgovska zbornica na svečan način takratnemu gremijalnemu načelstvu vse spise in šolski fond, ki je bil še takrat v nemških rokah, v svrhu nadaljnjega opravljanja šole.

Narodni preporod slovenskega naroda in našega trgovstva, ki je sledil v poznejših letih tja do septemberskih dogodkov leta 1908., ko je bil naš trgovski naraščaj od tujerodcev zasmehovan, je dal takrat ljubljanskemu trgovstvu pogum, da si je v ostri borbi vzelo gremijalno organizacijo v slovenske roke in ocepilo gremijalno šolo od Mahrovega zavoda ter jo priključilo šoli na Ledini, kjer je bila nastavljena do danes, ko prestopa v svoje nove prostore.

Največjo zaslugo v borbi za samosvojitev gremijalne šole v letih nacionalnih borb ima gotovo v prvi vrsti generalni tajnik Zbornice za trgo-

vino, obrt in industrijo g. dr. Windischer, ki je leta 1909., pozvan na odločilno sejo gremija, izjavil po dolgotrajnih debatah, da naj gremij šolo brezpogojno osamosvoji in jo tudi obdrži v slovenskih rokah in naraščaj vzgaja v nacionalnem duhu, ker to odgovarja tradiciji slovenskega trgovstva. Med ostalimi, ki imajo v tej borbi zasluge, mi je omeniti pokojnega ravnatelja gremijalne šole g. Jakoba Dimnika, bivšega ljubljanskega župana in ministra na razpoloženju gosp. Ivana Hribarja ter pokojnega g. Bahovca, ki se je odločno zavzemal za osamosvojitev trgov. gremijalne šole.

Vsled odcepitve gremijalne šole od takratne Mahrove šole takratna deželna vlada ni več podpirala gremijalne šole. Vsiljevala je za nadzornika gremijalne šole Nemca, čemur pa so se ljubljanki trgovci odločno uprli. Tako je bil po dolgotrajnih pogajanjih imenovan za nadzornika gremijalne šole ravnatelj srednje tehnične šole pokojni g. Subic, oče ustvaritelja palače »Trgovskega doma« in naše šole. Usoda je hotela, da je tudi to delo združeno v delovanju očeta in sina.

Odveč bi bilo opisovati ves trud in borbo onih faktorjev, ki so pripomogli do osamosvojitve naše šole in njenega napredka, zato se omejim na topel spomin vseh onih, ki jih ni več med nami in s prisrčno zahvalo vsem, ki še danes delujejo na polju povzdige našega strokovnega šolstva s prošnjo, da nas tudi v bodoče podpirajo. Posebno toplo in prisrčno zahvalo izrekam mestni občini ljubljanski, ki je skozi 25 let nudila gremijalnemu šolstvu gostoljubje in vsestransko podporo. Gospoda! Končam z željo, da bi se naš trgovski podmladek srečno in uspešno umstveno razvijal v novem domu. Pri tej priliki čast mi je izročiti nadaljnjo upravljanje gremijalne šole načelniku šolskega odbora in predsedniku Zveze trgovskih gremijev g. Kavčiču s prošnjo, da jo kakor doslej tudi v bodoče uspešno vodi po smernicah, začrtanih v njenem programu.«

Nato je povzel besedo predsednik Zveze trgovskih gremijev in načelnik šolskega odbora g. J. J. Kavčič, ki se je uvodoma toplo zahvalil g. načelniku Gregorcu za poverjeno mu kulturno nalogo v interesu trgovskih vajencev in vajenk trgovske gremijalne šole. V izčrpnem in lepem nagovoru je predložil vajencem in vajenkam zgodovino obstoja gremijalne trgovske šole ter poudarjal, da se ljubljansko trgovstvo ni nikdar strašilo velikih materijelnih žrtev za napredek in vzgojo trgovskega naraščaja. Prosil je vajence, naj bodo ubogljivi in vestni napram svojim učnim gospodarjem ter se zavedajo naklonjenosti, ki jo uživajo v novi šoli, ki je opremljena z najmodernejšimi pripomočki. Posebno je poudarjal, da imajo vajenci v naši državi odprto pot zasluzka v celi državi in zato je naloga vseh vajencev in vajenk, da niso samo zvesti svojim nalogam, temveč tudi zvesti Jugoslovani. Zanimiv govor g. Kavčiča priobčimo v eni prihodnjih števil. Svoj govor je končal s pozivom, da vzklikajo Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu trikratni živio!

K besedi se je oglasil ravnatelj gremijalne šole g. Grum, ki se je v toplih besedah zahvalil načelniku gosp. Gregorcu in g. Kavčiču za njihov trud ter ostalemu ljubljanskemu trgovstvu, ki se ni strašilo nobenih žrtev za napredek svojega naraščaja. Po končanem govoru g. ravnatelja Gruma so vajenci in vajenke zapeli državno himno.

Zastopnik kr. banske uprave načelnik g. dr. Marn je izrekel gremijalnemu načelstvu in šolskemu odboru prisrčne čestitke k tako odličnemu uspehu in napredku gremijalne šole, čestital tudi vajencem in vajenkam, da so dobili tako lepo moderno šolo ter jim želel največjih uspehov.

* * *

Po svetu

Vprašanje daljnovidnih kablov se proučuje sedaj v gradbenem ministrstvu. Gre tudi za priključitev našega omrežja na mednarodno omrežje.

56 motornih voz je na novo naročila uprava državnih železnic. Med drugim bo to prišlo v dobro tudi turistickega prometa.

Pomen vodnih cest za izvoz iz Jugoslavije raste čimdalje bolj; lani je šlo po vodnih cestah že 42,23% jugoslovanskega izvoznega prometa. V uvoznem prometu so pa odnosi odstotki dosegli celo 51,11%.

Samostojna rudarska šola v Zenici je pričela pred kratkim s poukom. Predavajo rudarski inženjerji iz Zenice.

Proti produkciji vsakršnega ponarejenega vina, tudi proti taki za lastno porabo, se je izrekla konferenca vinskih veletrgovcev v Sarajevu.

Za nujno modernizacijo in izgradbo tujskoprometnih naprav v Jugoslaviji se je izrekel H. Corrad, ravnatelj Hipotekarne banke za hotelski kredit v Sarajevu, ki je bil povabljen v Jugoslavijo v sporazumu z jugoslovanskim trgovskim ministrstvom.

Hmeljska prometna d. d. z o. z. v Nürnbergu je bila ustanovljena te dni. Namen ji je pospeševanje prodaje hmelja na občekoristni podlagi. Prodajala bo samo prvovrstni hmelj in bo vplivala na oblikovanje cen na nürnberškem hmeljskem trgu.

Priporoča
svoje izvrstne izdelke

Ogrska trgovska bilanca za avgust izkazuje ob izvozu 76,3 mil. pengö aktivnosti 5.900.000 pengö.

Vodilnih 11 zvez nemške industrije umetne svile se je združilo v delovno skupnost; v nekaterih ozirih obdržijo posamezne zveze svojo samostojnost.

»New York Mining Exchange« se imenuje nov specialen trg za rudniške in petrolejske listine, ki doslej na borzi v New Yorku še niso notirale. Zaenkrat so pripustili k notaciji 60 dividendnih listin, ki so se pričele takoj živahno prodajati.

Eksportna politika Sovjetske vlade gre za tem, da se ustavi izvoz surovega masla in jajec in da se forsira eksport žita in fabrikatov. Ustavljeni izvoz jajec bo prišel v dobro tudi jugoslovanskim eksporterjem.

Avstrijski denarni zavodi so vsled znižanja obresne mere od strani Narodne banke znižali sorazmerno tudi svoje obresne mere.

Mednarodna razstava usnja in čevljev se vrši te dni v Bukarešti. Razstavniki itd. imajo običajne železniške popuste.

Nemški trg džute je postal živahnejši in se je izvršilo več večjih sklepov.

Zaščitna carina za čevlje v U. S. A., ki znaša 20 odstotkov, je tamošnji industriji še premajhna; pravijo, da so nabavni stroški n. pr. v Češkoslovaški tako nizki, da tudi 20-odstotna carina nič ne pomaga.

Iz poročila

zborničnega predsednika g. Ivana Jelačina o delovanju zbornice v dobi od 15. decembra 1929 do 25. septembra 1930.

1. Splošni gospodarski položaj.

V letošnjem letu se je vse naše gospodarsko življenje gibalo v znaku padanja cen blaga na svetovnem tržišču. Posledice nizkih cen, ki jih je dobil kmet za svoje proizvode na inozemskih tržiščih, so se v toku letošnjega leta tudi v našem ožjem gospodarstvu pojavile v celnem obsegu. Ne samo uspeh, marveč posebno tudi obseg poslovnega prometa se je skrčil in znatno zaostal za prejšnjimi leti. Kljub prizadevanjem, da vzdržijo obratovanje v celnem obsegu, so bila mnoga industrijska podjetja itak že tekom poletja primorana omejiti produkcijo in izvršiti večje redukcije in odpusti delavstva. Do najobčutnejših redukcij je prišlo v premogovni industriji, kjer je deloma vsled rapidno naraščajočega uvoza inozemskega premoga, deloma vsled znižanja dobavne kvote za železniško upravo iz rudnikov v Dravski banovini na polovico prejšnjeletne, izbruhnila akutna kriza.

Industrija je v eksportu v splošnem nazadovala in mora s skrajnim naporom braniti težko pridobljene postojanke. Cene industrijskim proizvodom se stalno krušijo, izvoz postaja vse težji in vedno manj rentabilen, ker povzroča vedno večje omejevanje proizvodnih stroškov. V lesni industriji je nastopila sredi sezone stagnacija, kakršne ne pomnimo že celih petindvajset let. Izvoz je skoro popolnoma zastal in se tudi v pozni sezoni ni znatneje opomogel. Dočim na svetovnem tržišču cene padajo, se industriji v tuzemstvu z vedno novimi javnimi dajatvami podražuje produkcija ter postaja dispariteta vedno večja.

Izvoz živine iz Dravske banovine, ki ima vse predpogoje za živinorejo, je razen iz Prekmurja padel na minimum, ker je vsled zaščitne politike srednjeevropskih držav vsak zaslugek pri izvozu postal nemogoč. V vinogradnih krajih se vedno bolj občuti konkurenca iz Dalmacije in Vojvodine, kjer imajo vinogradniki dve tretjini cenejšje produkcijske stroške kakor pri nas. Največja je bila katastrofa na hmeljskem trgu, kjer je vrednost iz naše banovine izvoženega hmelja padla tekom enega leta od ca. 100 na komaj 20 milijonov dinarjev. S tem je bila cela Savinjska dolina zadeta v živce. Od tega udarca se ni mogla niti v sosednji izvozni sezoni opomoči, ker se cene napram lanskoletnemu niso bistveno zboljšale.

Kmetijski sloji so zato do skrajnosti omejili svoje izdatke, kar se je posebno v manufakturni trgovini zelo kritično občutilo.

Tajska sezona se lahko z ozirom na dosti neugodno vreme na višku seziže in na splošno zmanjšan poset letovišč označi pri nas kot razmeroma dobra in zadovoljavajoča. Prepričani smo, da bo zakon o pospeševanju hotelske industrije, ki je izšel meseca avgusta in ki nudi za nove zgradbe in preureditve za svrhu povzdige tajskega prometa davčne, carinske in takse olajšave, blagodejno vplival na podjetnost v naših zdraviliških in letoviških ter klimatskih krajih.

Mnogo se je računalo na to, da bo mogoče pričeti z javnimi deli v večjem obsegu, da bi se vsaj na ta način nudilo reduciranim delovnim močem nekoliko zasluga doma. Žal so se tudi ta javna dela kakor gradba železnice, preuredba cest, regulacije rek itd. vsled raznih administrativnih težkoč zavlekla do pozne jeseni in še sedaj ni sigurno, ali bo sploh mogoče z njimi še letos pričeti.

Pojmljivo je, da je v takem položaju imela zbornica polne rok-dela. Skušala je predvsem odstraniti ovire in omiliti položaj s pravočasnim opozarjanjem merodajnih oblasti, da ne nalagajo gospodarstvu v sedanji težki dobi novih bremen, da s povišanjem železniških tarif ne podražujejo pro-

dukcije, da je potrebna pojačana zaščita napram inozemski konkurenci in da je pri javnih dobavah treba prvenstveno vpoštevati domačo industrijo. Posebno paznjo je zbornica obračala omiljenju trdot v davčni praksi, ki vsled potrebe povečanja donosa davkov ni zadostno vpoštevata težkega poslovnega položaja. Žal, da zbrnični nasveti niso vedno in neposredno imeli željenega uspeha.

2. Trgovinska politika.

V trgovinskem-političnem oziru je letošnje leto zelo odločilno. Izgleda, da smo v trgovski politiki naše države dospeli na križpotje, kjer se bo morala tudi naša država odločiti, da svojo dosedanje preveč liberalno politiko pod pritiskom politike inozemskih držav zamenja s politiko intenzivnejše zaščite domačega dela. Konferenca o carinskem premirju, ki se je vršila spomladi v Ženevi, je jasno odkrila karte bodočih namer in ciljev carinske politike industrijskih držav. Ta perspektiva je za nas kot agrarno državo skrajno neugodna in nalaga tudi nam potrebo, da se moramo glede industrijskih izdelkov polagoma a vedno bolj osamosvojiti od inozemstva. Danes znaša uvoz industrijskih finalnih produktov v našo državo še vedno 71 odstotkov celokupnega uvoza ali 5 in pol milijarde dinarjev po vrednosti. Cela vrsta surovin se iz naše države izvaja na predelavo v inozemstvo, od koder jih dobivamo v predelanem stanju nazaj. Naša država ne more vzpričo vedno bolj kompliciranih mednarodnih odnošajev trajno ostati v toliki meri odvisna od inozemstva. Zato je potrebne, da se ustvarjajo nove možnosti dela v zemlji, da bi mogli vsaj domače surovine za domačo potrebo predelovati doma. Ta danes uvidevajo čimdalje tem širši krogi vseh slojev prebivalstva.

Čisto naravno je tudi, da je po nesrečni ženevski konferenci prišlo

do novih interesnih grupacij v Evropi in da so agrarne zemlje vzhodne Evrope pričele iskati nove baze za zaščito svojih vitalnih interesov. Stopile so v stik na konferenci v Varšavi, da se posvetujejo o možnostih sodelovanja in zaščite proti razvratu, ki ga povzroča sovjetski izvoz na svetovnih tržiščih, in proti agrarno zaščitni politiki industrijskih držav.

V bodočih mesecih se bo pričelo delo na izvedbi zaključkov sinajske, bukareške in varšavske konference, ki postanejo lahko važni mejniki v naši trgovinski politiki. Mislim, da se ne varam, ako trdim, da stojimo na pragu važnih odločitev v gospodarski politiki, ki nalagajo zbornici podvojeno čuječnost in pojačano podrobno gospodarsko delo v celnem področju.

V nizu mednarodnih sporazumov, ki so bili uzakonjeni od zadnje plenarne seje in ki so za naše področje važni, je omeniti uveljavljenje likvidacijskih sporazumov in trgovske pogodbe z Madžarsko ter sporazuma o obmejnem prometu in vzdrževanju prometnih objektov na meji, kateri pridejo posebno za Prekmurje praktično v poštev.

Z Rumunijo, oki nam je bila s 1. marcem odpovedala trgovinsko pogodbo, je bil 4. avgusta t. l. sklenjen začasni sporazum, ki velja do konca tekočega leta. Na podlagi tega sporazuma se ima skleniti definitivna trgovinska pogodba, ki naj bi omogočila čim tesnejše gospodarsko sodelovanje obeh držav, ki bi po nekkih izjavah lahko vodila pozneje celo do carinske unije. Smaramo, da bi bilo preuranjeno že danes iznašati kritiko take nameri v kolikor in ako ona resno obstoja, ker bodo pogajanja za definitivno trgovsko pogodbo sama pokazala, v kolikor je dana možnost za zblizanje in gospodarsko sodelovanje obeh držav in v kakšni meri obstoja istovetnost in sporednost gospodarskih interesov naše države in Rumunije.

PŠENIČNA VOJSKA MED AMERIKANCI IN RUSI.

Ameriški poljedelski minister trdi, da uganja Sovjetska Rusija s svojimi manipulacijami na žitnem trgu v Chicagu nečedne posle. Njegove trditve so vzbudile po vsej Ameriki največjo pozornost; vidijo v teh manipulacijah poskus, da se vzvolvi kmečko prebivalstvo proti vladi in da se moti socialni mir. Predsednik borzne direktije v Chicagu je odgovoril poljedelskemu ministru, da se bo uvedla stroga preiskava, a da je dvomljivo, če se bodo moge dobiti uspešne protiredbe. — Poljedelski minister je trdil, da je vrgla ruska vlada že pet milijonov bušljev pšenice na čikaški trg, da spodbije cene. V tem obstoji težko oškodovanje ameriškega kmečkega prebivalstva. Pri ruskih prodajah gre vsekakor za političen maneuver, pravi minister, ker je pri obstoječi carini 42 cents za bušelji popolnoma izključeno, da so namerali Rusi izvesti legitimno, na dobiček usmerjeno transakcijo. — Nad ruskim dumpingom tarna sedaj ves svet in je vse vznemirjeno. V Ameriki, deželi žita, je začela ruska pšenica izrivati ameriško. In ne samo to, tudi ruski petroleji sili v Ameriko in konkurira ameriškem. To je vsekakor dumping, na kojega zaključek je ves svet pozoren.

OGRSKA STREMLJENJA PO KONTINGENTIH.

Težkoče ogrskega eksporta, posledice pogodb največje ugodnosti, ki po večini ne upoštevajo ogrskih koristi, so dovele vlado sedaj do resnega razmišljanja vprašanja o dogovorih glede določenih kontingentov. Ogrska poljedelska deželna zveza je predlagala vladi, naj se pogaja z Avstrijo o sklepu dogovora, po katerem bi prevzela Avstrija 2 do 3 milj. met. stolov ogrskega pšeničnega previška. Ogrska pa bi dovolila Avstriji uvoz 2000 vagonov brezlesnega papirja brez carine. Z Italijo naj se vodijo pogajanja o brezcarinskem uvozu ogrske pšenice, proti brezcarinskemu uvozu italijanskih avtomobilov, ribjih konzerv in južnega sadja.

PRODAJNI SINDIKAT NEMŠKE INDUSTRIJE KOLES.

V nemški industriji koles (biciklov) obstoji že več kot eno leto stremljenje po spojitvi posameznih tovarn v enotno prodajno organizacijo. Doslej so se pa vsa pogajanja izjalovila zato, ker kovinsko podjetje Köln-Lindenthal ni hotelo prodajnemu sindikatu pristopiti. Ker so se sedaj dogovori o kontingentaciji tudi s tem podjetjem ugodno zaključili, se bo prodajni sindikat skoraj gotovo ustanovil že v najbližnjem času.

PIVOVARNIŠTVO NA OGRSKEM PADA.

Produkcija piva v Ogrski kaže v zadnjih letih stalno padanje. Ogrska je imela v preteklih letih ugodne letine ječmena in je mogla svojo pivovarniško industrijo bogato založiti s slad-jem najboljše kvalitete. Kljub tem ugodnim predpogojem je padla produkcija piva od 690.000 hektolitrov v kampanji 1926/27 na 671.000 hl v kampanji 1927/28, nato na 600.000 in v kampanji 1929/30 celo na 445.000 hl. Padec produkcije piva je posledica manjšega konsuma piva, kar ima svoj vzrok v slabem gospodarskem položaju Ogrske. A tudi konkurenca cenenege vina je konsumu piva znatno škodovala. Velika vinogradniška okrožja so ostala Ogrski tudi po njenem razkosanju, tako da danes produkcija vina domači konsum daleko prekaša. Vlada skuša pač pospeševati eksport vina z vsemi sredstvi, a kljub temu so producenti vina prisiljeni, da oddajajo svoje blago po nizkih cenah. V teh okoliščinah je dvig v porabi piva težko mogoč. Letos je bil padec v konsumu piva pogojen tudi vsled hladnega poletja. Na Ogrskem se vrši močnejša prodaja piva v prvih poletnih mesecih, ker je pivo potem deloma nadomeščeno s cenanim sadjem, prihajajočim na trg. Zmanjšana konsumna moč občinstva je tudi vzrok krize gostilničarske obrli. Tako v glavnem meslu kot na deželi pada število gostiln stalno in tudi že obstoječe gostilne močno trpijo pod vplivom neugodnih razmer.

Izkaz o gibanju trgovskih strokov v okolišu Gremija trgovcev v Ljubljani

v času od 16. junija do 25. septembra t. l.

Prijave:

Trgovina z mešanim blagom: 1. Bergant Benjamin, Cernetova ulica 26; 2. Bergant Joško, Sv. Jakoba trg; 3. Bervar Mirko, Vodovodna cesta 28; 4. Marinšič Marija, Resljeva cesta; 5. Vrhovec Ana, Krakovska ulica 27; 6. Eger Terzija, Sv. Petra cesta; 7. Zakrajšek Jožef, Podlimbarska ulica 26.

Trgovina z avtomobili, motorji itd.: 1. »Desa« d. z o. z., Gosposvetska cesta 3; 2. »Harley-Davidson-Motor-Import« d. z o. z., Miklošičeva cesta; 3. »Sikora« d. z o. z., Cesta na Rožnik 19.

Trgovina z manufakturnim in modnim blagom: 1. Videmšek Pavla, Sv. Petra cesta; 2. Zlender Anton, Mestni trg; 3. »Anglimport« d. z o. z., Aškerčeva c.

Trgovina z galanterijo, usnjem, čevlji: 1. S. Cvirn d. z o. z., Karlovška cesta; 2. Pintarič Ivan, Rožna ulica 39; 3. Hrovat Matija, Cankarjevo nabrežje.

Trgovina z delikatesami: 1. Antičević Marija, Dunajska cesta 37; 2. Ščurk & Vrtačnik, Dunajska cesta 12.

Trgovska agentura in komisijska trgovina: 1. Florjančič Hinko, Jegličeva ulica 23; 2. Kumelj Alojzij, Holzapflova ulica 13; 3. Steindl Marcell, Dermotova ulica 9; 4. Anglimport d. z o. z., Aškerčeva ulica 5; 5. Tomažič Marija, Grudnovno nabrežje 23.

Trgovina z molitveniki itd.: 1. Jugoslovanska knjigarna r. z. z o. z.

Trgovina s sirovinami, starim materijalom itd.: 1. »Obnova« d. d., Vošnjakova ulica 22.

Trgovina z mlekom, živili: 1. Čamer-nik Marija, Miklošičeva cesta 7; 2. Kovačič Kati, Masarykova cesta; 3. Stular Nežika, Dunajska cesta 37; 4. Kreč Ana, Jernejeva cesta 53; 5. Krasnov Miško, Gregorčičeva ulica 4; 6. Spunt Marija, Ambrožev trg 9; 7. Zgonc Metka, Pogačarjev trg; 8. Ogrinc Amalija, Vodnikov trg; 9. Spunt Marija, Dunajska cesta 99.

Branjarija, sejmarstvo: 1. Koman Maks, Dunajska cesta 65; 2. Drogenik Ana, Vodnikov trg, lopa; 3. Ulaga Ivana, Celovška cesta 42; 4. Prosen Ivana, Vodnikova cesta.

Trgovina z deželnimi pridelki: 1. »Proda« d. z o. z.

Trgovina s suho robo, kuhinjsko posodo, kadilnimi potrebščinami: 1. Kvas Tomaž, Kleparska steza 2; 2. Kus Ana, Sv. Petra cesta 38; 3. Sušteršič Ludovik, Sv. Petra cesta 7.

Skupaj prijav: 42.

Odjave:

Trgovina z mešanim in delikatesnim blagom: 1. Zakrajšek Josip, Podlimbarska ul.; 2. Bergant Fran, Sv. Jakoba trg; 3. Ščurk Alojzij, Dunajska cesta; 4. Podražaj Josip, Krakovska ulica 27; 5. Kovač Ana, Zidovska steza 6.

Agentura in komisija: 1. Knific Fran, Dunajska c. 17; 2. Marušič M., Sv. Petra cesta; 3. Prašelj Evgen, Miklošičeva c.

Trgovina z živili: 1. Čizman Marijana, Pogačarjev trg; 2. Novak Marija, Vodovodna cesta 1.

Trgovina z lesom in suho robo: 1. Fritz Franjo, Tavčarjeva ulica; 2. Lovšič Anton, Pod Trančo.

Trgovina z vinom: 1. Dekleva Ludovik, Sp. Šiška.

Trgovina s knjigami: 1. Gruber Ana, Kongresni trg.

Trgovina z manufakturno, usnjem, čevlji: 1. Nagy Ivan, Sv. Petra cesta; 2. Cvirn Stanko, Zvonarska ulica.

Skupaj odjav: 16.

Ljubljanska borza

Tečaj 29. septembra 1930	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZA:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22 745	22 805
Berlin 1 M	13 4325	13 4625
Bruselj 1 belga	—	7 8752
Baden 1 pengö	—	9 8889
Švici 100 fr.	—	1095 90
Dunaj 1 šilling	7 9610	7 9910
London 1 funt	—	274 50
New York 1 dolar	56 28	56 48
Paris 100 fr.	—	221 76
Praga 100 kron	167 25	168 05
Trst 100 lir	294 70	296 70

Razno

Nemški platneni industriji se ne godi dobro. Berlinski zavod za konjunktorno raziskovanje piše med drugim: Lanena industrija je po vojski svojo produkcijo močno skrčila. Dočim je leta 1927 (visoka konjunktura) dosegla splošna produkcija tekstilne industrije približno predvojno višino, je dosegla platnena industrija samo 60 odstotkov te višine. Danes jih je še manj. Težkoče so le deloma konjunktorne; poleg pomanjkanja surovin in poostrene inozemske konkurence igra veliko vlogo spremenjena poraba, ki se je obrnila od višjih cen platna k nižjim cenam bombaža. Če se bo splošna konjunktura poživila, se bo tudi platneni industriji zopet bolj go-dilo. Težkoče glede surovinske preskrbe smatrajo sedaj za premagane. Seveda pa nikakor ni pričakovati, da bi dosegla platnena industrija zopet predvojno višino.

Kako je jeklo razdeljeno. Gospodarski francoski list L'Usine prinaša natančnejše podatke o 10- do 25-odstotni omejitvi produkcije surovega jekla, kakor je bila sklenjena na konferenci v Lüttichu. — Mesečna kvota Francije bi znašala 653.250 ton namesto dosedanjih 762.810 ton, kvota Nemčije 1.032.750 namesto 1.236.650, kvota Belgije 268.125 namesto 321.860 in kvota Luksemburške 183.500 namesto 218.020 ton. Dalje se sliši, da bo tudi Saarsko okrožje moralo svojo produkcijo znižati in sicer od 178 tisoč 780 na 149.250 ton. — Da je povsod preobilica blaga, nam pravi tudi sledeča notica: Francoski železni kon-torji so izvedli energično znižanje cen za polfabrikate, likovno železo in pločevino. Znižanje cen za polfabrikate znaša 35 do 45 frankov pri toni, za nosilce 80 frankov. Inozemska konkurenca bo s tem zelo prizadeta.

Turška dobavna naročila v Nemčiji. Pogajanja nemških industrijskih kon-cernov s turško vlado o vrsti velikih naročil v zvezi s posojilom 40 milijonov mark so glede naročil sedaj zaključena. Industrijski konzorcij (Krupp, Henschel, Wolff, Vereinigte Stahlwerke, Gute-Hoffnung-Hütte) bo dobavil Turčiji železniški material, mostne konstrukcije, lokomotive, vagoni itd.

Cena bakra v Londonu je spet padla in je tako nizka, kakor ni bila že 34 let.

Naročila nemške državne železnice. V interesu poživljenja delovnega trga bo oddala nemška državna železnica ob-sežna naročila. Za zboljšanje tirov bodo izdali 50 milijonov mark, za nakup va-gonov in lokomotiv 80 milijonov, za gradbe mostov 10 milijonov, za varstve-

ne in signalne naprave 2, za kolodvore in druge nove gradbe 45 milijonov. Ta naročila so glavna postavka iz programa državne železnice v znesku 250 milijonov mark. Vsled teh naročil bo zaposlenih ca. 101.000 delavcev do konca te-kočega leta.

Stavbni stroški v Nemčiji. Zveza nemških stavbnih obrtnikov v Bonnu opo-zarja, da so stavbni stroški še zmeraj visoko nad mirovnimi cenami. Stavbni material ima indeks 149, mezni in-deks znaša 179%, hipotečni indeks 220 odstotkov, dočim so druge cene surovin, zlasti baker in kavčuk, v močnem pad-cu. V resoluciji se zahteva znižanje kar-telnih cen za surovine in znižanje mezd tudi v interesu dobave dela.

Reorganizacija mednarodnih železniš-kih zvez. Mednarodna železniška zveza, ustanovljena leta 1921 v Portorože, je bila prvotno mišljena kot zveza vseh normalnotirnih železnic evropskega kon-tinenta, a je bila kmalu izgrajena kot svetovna organizacija. Ker se je pa po-kazala zveza s tem kot nekam okorna in za obdelovanje specialnih vprašanj manj pripravna, je bila že pred dvema letoma s spremembo pravil omogočena tvorba teritorialnih podskupin. Kot pr-va teh podskupin je bila ustanovljena te dni v Poznanju ožja zveza železnic Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Ru-munije in Bolgarije, po nemško na krat-ko »Grem« imenovana (Gruppe von Eisenbahnen Mitteleuropas). Ta skupina bo glede vseh skupnih vprašanj v kol-i-kor mogoče ozkem sodelovanju z Med-narodno zvezo in tudi z zvezo nemških železniških uprav, ki ji pripadajo tudi železnice Avstrije, Ogrske, Švice, Ho-landske, Danske, Švedske in Norveške.

Kreuger tudi v Bolgariji. Mednarod-no časopisje poroča, da je kupil Ivar Kreuger tovarno vžigalic v Kostec-Banji, ki je bila doslej v belgijskih ro-kah. V Bolgariji obstoji vžigalični mo-nopol, ki je zastavljen za begunsko po-sojilo, najelo leta 1926. Sliši se, da je pripravljena bolgarska vlada prepustiti Kreugerju proti večjemu posojilu ves monopol. Bolgarske državne finance stojijo slabo, državni dohodki v prvi lelošnji polovici so padli proti dohod-ku prve lanske polovice za 25 od-stotkov. Vsak državni izdatek od 100 tisoč levov navzgor potrebuje dovo-ljenja finančnega ministrstva.

Nova ogromna banka je nastala v U. S. A. Vodstvo Transamerica Corpo-ration je sklenilo fuzijo zavodov Bank of America of California in Bank of Italy Trst and Savings Association v zavod Bank of America National Trust and Savings Association. Nova vele-banka ima 453 podružnic v U. S. A. in razpolaga s skupno glavnično močjo 1350 milijonov dolarjev ter je stopila s spojitvijo na četrto mesto med ameriškimi velebankami.

Češkoslovaška država je lastnica vrednostnih listin v znesku 1198,5 ml. Kč. So pa to državne zadolžnice ter razne železniške, električne, rudniške in orožnolovniške delnice. Gornjo vsoto moramo kot državno lastninsko vsoto označiti za zelo visoko.

Cena volne pri licitacijah v Londonu pada. Sedanja cena daje farmerjem majhno možnost zaslužka in se bodo morda avstralski in južnoafriški farmerji zopet bolj oprijeli produkcije mesa kot produkcije volne, vsled česar bi v doglednem času naslopilo pomanjkanje volne.

Irzna poročila

TRG JAJEC.

Zadruga za eksport jajec v Št. Juriju ob juž. žel. poroča: Trije faktorji so izredno gibanje navzgor zaenkral usla-vili: 1. Jajca so za manj premožne slo-je že predraga; 2. v Londonu se pričakuje ta teden dovoz kolonialnega blaga (Argentina, Južna Afrika, Avstra-lija); 3. vsled hladnejšega vremena se konzerve že močneje uporabljajo. Po-vpraševanje je zato močno ponehalo in so nekoliko padle tudi cene, v št. Juriju n. pr. od še dosežene višine Din 1:35 na Din 1:30. Dokler bodo konser-ve svežemu blagu močno konkurirale, ljudi ni misliti, da bi se cene močneje dvignile.

BOSANSKI TRG SLIV.

Iz Brčka poročajo: V Brčkem so ce-ne sliv še zmeraj stalne in se gibli-jo povprečno okoli Din 3:52 za 1 kg. Doslej so izvozili — v prvi vrsti iz Drinskega ozemlja — skoraj 3000 va-gonov svežih sliv v inozemstvo in še se vidi, da izvozna kupčija ni pri kra-ju. Kljub občutni škodi, povzročene po precej močnem naslopanju uši, je le-tošnji pridelek kvantitativno in kvalita-tivno dobro izpadel. Dobra prodaja ju-goslov. sliv je povzročena zlasti po zakasnitvi kalifornijske slive in po sla-bem pridelku v Češkoslovaški. Dobro se prodaja tudi slivna čežana, ki jo izdelujejo letos pod nadzorstvom stro-kovnjakov po zbolšanem sistemu. Sploh se opaža letos na vseh krajih povečano zanimanje državnih organov za produkcijo in za izvozno tehniko.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prigna-nih je bilo 6 konj, 13 bikov, 152 volov, 337 krav in 6 telet, skupaj 534 komadov. Povprečne cene za različne žival-ske vrste na sejmu dne 23. septembra 1930 so bile sledeče (za 1 kg žive teže): debeli voli 8 do 9:50, poldebili voli 7 do 8:25, plemenski voli 5:50 do 6:50, biki za klanje 7 do 8:50, klavne krave debele 6:75 do 8, plemenske krave 5:50 do 6, krave za klobasarje 3:50 do 4:50, mlada živina 7 do 8 Din. — Prodanih je bilo 397 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 15 komadov, v Italijo 13 ko-madov. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 18 do 20, II. vrste 16 do 18, meso od bikov, krav-telc 14 do 16, telečje meso I. vrste 24 do 35, II. vrste 16 do 24, svinjsko meso sveže 15 do 28 Din za 1 kg.

Hmelja so prodali v Zaleu doslej ca. 1 milijon kilogramov. Zadnje dni je bilo za hmelj zanimanje še zmeraj zelo živahno in se je prodajal po 12 Din za 1 kg.

VINOCIET

Tovarna vinskega
kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi
najfinejši in
najokusnejši
namizni kis

iz pristnega vina
Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in
higijenično najmo-
dernejše urejena
kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska
cesta 1 a, II. nadst.
Telefon šte. 2589.

POSLANO

Ze nekaj časa sem vodi izvestno časopisje kampanjo proti

»SAVI«, obče zavarovalni d. d. v Zagrebu

s tem, da prinaša in razširja neresnične vesti, ki bi mogle škodovati dobremu imenu in ugledu kakor tudi gospodarskemu kreditu družbe.

Tako je to časopisje neresnično poročalo in razširjalo vesti, da so nekateri jugo-slovenski denarni zavodi sklenili umakniti svojo udeležbo pri družbi ter da so zagreb-ske banke kot posrednice akcijskih paketov izstopile.

Da ne bodo nepoučeni in slabo informirani še nadalje s takimi in sličnimi po-časopisju ali na drug način priobčenimi ali razširjenimi vestmi spravljani v zmotu, me je

»SAVA«, obče zavarovalna d. d. v Zagrebu

kot svojega pravnega konzulenta poblastila k izjavi, da so vse te vesti popolnoma neutemeljene, in me je dalje poblastila, da na podlagi kazenskega zakonika takoj vsakogar, bodisi privatno osebo, bodisi družbo ali časopis, ki bi take ali slične vesti prinašal in razširjal, kličem na odgovornost.

Zagreb, dne 13. septembra 1930.

Advokat dr. Hugo Werk.

ADVOKAT

Dr. MOJZER ANTON

BEOGRAD, Majke Jevrosime 6

vljudno naznanja, da je pod tem
naslovom dne 19. septembra 1930

odprl

advokatsko pisarno

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

ŠTRACE

JOURNALE

SOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!